

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

Newsletter

Evropský program

01/2008

1. – 15. květen 2008

Čtrnáctideník o Evropské unii z české perspektivy

V tomto vydání najdete

Euro na Slovensku: Přínosy a rizika pro ČR
Liberalizace pracovního trhu EU
Srbsko po volbách – nová naděje pro Evropu?
Francouzsko-britská spolupráce a malé země EU

Analýzy

Euro na Slovensku: Přínosy a rizika pro ČR

Jan Husák, Jan Potucký

Doporučení Evropské komise a Evropské centrální banky dalo Slovensku zelenou pro přijetí společné měny euro. Ukončilo tak dlouhou debatu, zda se slovenské vládě podaří naplnit jednu z priorit. Nyní je zapotřebí souhlas členských států a konečné posvěcení ze strany Rady EU. Provedení těchto kroků se předpokládá do konce července 2008.

Co může tato změna přinést České republice? Naše ekonomiky jsou z logických důvodů velmi spjaty – na Slovensko míří druhý největší objem českého exportu. Z tohoto pohledu se vývozci oprávněně obávají posilující koruny a usilují o co nejrychlejší přijetí eura i v ČR. Opačný efekt se dá předpokládat ze strany slovenského vývozu do ČR. Euro zde může naopak pomoci zejména firmám, které využívají slovenských výrobních kapacit. Výkyvy hrozí zejména menším podnikatelům, neboť velké a nadnárodní firmy mají často již dnes obchody i v rámci ČR/SR v eurech. Stejně může být postižena i oblast turismu.

Jestli ČR ztratí, nebo vydělá, závisí hlavně na budoucím vývoji v samotném Slovensku. Pokud se Slovákům podaří udržet současné trendy posilující ekonomiky a nízké inflace, budou mít sousedé výhodu, která navíc do značné míry může pomoci modernizaci a restrukturalizaci českého neefektivního průmyslu. Již dnes ovšem Národní banka Slovenska uznává, že inflace u některých komodit přesáhla její očekávání. V rámci přechodu na euro NBS s navyšováním cen počítá - plán ovšem zahrnuje i jejich stabilizaci v roce 2010.

Hlavním dopadem na obyvatelstvo obou zemí bude tedy spíše psychologický faktor. Nejistoty při navykání si na novou měnu však můžou být eliminovány dobře zvládnutou informační kampaní.

Liberalizace pracovního trhu EU: Současný směr evropské judikatury

Sylvie Milerová, Michal Vít

Rozsudek Evropského soudního dvoru C-346/06 z 3. dubna 2008 dokumentuje směr vývoje současné evropské judikatury ve vztahu ke stále se prohlubující integraci EU v oblasti pracovního trhu. Skutková podstata rozsudku se týkala výše mzdy zaměstnanců polského subdodavatele za odvedenou práci na území SRN. Polští pracovníci byli za strany svého polského zaměstnavatele odměněni polskou mzdou, která činila 46,5 % německé minimální mzdy. Německý odborový svaz napadl tuto skutečnost u ESD s odůvodněním, že se jedná o sociální dumping. ESD však rozhodl v jeho neprospěch a navázal tak na rozhodnutí v případě C-341/05 "Laval", které bylo v této oblasti přelomové.

Jednotliví aktéři na evropské scéně jsou však v postoji k problematice ostře rozděleni. Odbory považují rozsudek v kauze Laval za chybu, kterou je nutno napravit. John Monks (generální tajemník ETUC - Evropské odborové konfederace) se dokonce vyjádřil, že podobně jako Bolkesteinova direktiva „vyšinula“ evropskou ústavní smlouvu, tak může tento rozsudek poškodit i stávající smlouvu Lisabonskou. Naopak pozitivně vnímá rozsudek český ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas, který pro HN uvedl, že vítězství v kauze Laval „je vítězstvím zdravého rozumu“.

Liberalizace evropského pracovního trhu je jedním z dlouhodobých zájmů české politické reprezentace, která přivítala výše uvedené rozsudky. Naopak negativně je vnímáno nedávné potvrzení německého záměru prodloužit omezení přístupu na německý trh práce do roku 2011. Petr Nečas takový krok označil za „populistický přístup a skrytý odpor vůči občanům nových členských států“.

Srbsko po volbách – nová naděje pro Evropu?

Marián Zachar

Spolu s mnohými avizovanými ekonomickými výhodami dostalo Srbsko po podpisu stabilizační a asociační dohody z 29. dubna unikátní šanci integrovat se do Evropské unie. Prakticky poslední politickou podmínkou přistoupení je dopadení a vydání generála Ratka Mladiče a bývalého bosensko-srbského prezidenta Radovana Karadžiče Haagskému soudnímu tribunálu. Srbsko na čele s prezidentem Tadičem dostalo před volbami tuto jasnou zprávu z Bruselu, kterou srbští voliči 11. května vyslyšeli.

Výsledky voleb do 250-členného jednokomorového parlamentu jasně ukázaly, že se Srbsko přiblížilo k EU. 38,7% hlasů odevzdaných pro-evropské Demokratické straně prezidenta Borise Tadiče (103 poslaneckých křesel) potvrdilo, že si EU může pomalu vybudovat ze Srbska silného partnera na západním Balkáně. Naopak značný propad nacionalistických stran, Radikální strany a DSS - Nové Srbsko premiéra Koštunici naznačil možný počátek období konečného odklonu od balkánského separatistického a fanatického nacionalismu z dob Slobodana Miloševića.

Navzdory pozitivním ohlasům o výsledcích ze strany EU není jisté, jestli se Tadičovi podaří sestavit vládu. Dokonce ani spojení s Liberály by nepřineslo nutných 126 poslanců na stabilní vládu. Zůstává tak otázkou, kdo bude vůbec schopný vytvořit novou vládu, a nebo zda bude nutné vyhlásit nové předčasné volby, které by opět destabilizovaly vztahy mezi EU a Srbskem. Nejpravděpodobnější seskupení bude muset patrně počítat s Miloševićovou Socialistickou stranou, což nemusí být pro další vývoj Srbska šťastné řešení.

Právě Česká republika by se měla zajímat v období svého předsednictví v Radě EU, vedle tradiční slovanské vzájemnosti, i postojem unie vůči rozšiřování na západní Balkán. Proto musí Česká republika zaujmout jasný postoj k srbské budoucnosti.

Francouzsko-britská spolupráce a malé země EU

Petr Hajný

Evropská unie by měla být katalyzátorem partikulárních zájmů svých členů. Uvedme si několik živých příkladů: britsko-francouzská reminiscence snažící se z rivalů udělat partnery; česko-maďarská kooperace (respektive ČEZ-MOL) stmelující pozice malých zemí unie a vytvářející „nový silový blok“; německo-ruská iniciativa reflektující německý pragmatismus a upřednostnění svých zájmů nad evropskými.

Společným jmenovatelem výše uvedeného je zahraniční politika a mocenské hry mezi státy. Můžeme se domnívat, že Němci rezignovali na EU, co se energetiky týče a snaží se zajistit se bilaterálními smlouvami s Ruskem. Odpovědí na tyto akce je pokus o oživení britsko-francouzského partnerství (zejména v energetice).

Malé státy si uvědomují svoji pozici a snaží se ji zúročit. ČR se nachází uprostřed Evropy, leží tedy v oblasti zájmů více zemí. S ústy klasika říkáme, historie se opakuje. ČR má několik možností: pokusit se participovat na anglo-francouzském tandemu (má co nabídnout: zkušenosti z energetiky, omezené uranové zdroje, prostřednictvím společnosti ČEZ vliv na energetiku střední Evropy) se všemi riziky z toho plynoucími (vzdálenost partnerů, historická zkušenost atd.). Může také aplikovat svou vlastní politiku vůči Ruské federaci (nevyváženost pozic převažující na ruskou stranu). Dále se může pokusit spolupracovat s malými zeměmi unie, především se sousedy v regionu (vytvoření dalšího silného bloku), avšak poměrně nejednotného se svými vlastními zájmy a v neposlední řadě může svoji pozici sladit s německým postojem a dostat se tak pod vliv svého západního souseda.

Komentované zprávy

Prezident Klaus vetoval antidiskriminační zákon, považuje ho za zbytečný

V. Klaus své rozhodnutí zdůvodnil slovy, že zákon neobsahuje nic, co by bylo pro české právo nové. Jeho ustanovení jsou z velké části již obsažena v Ústavě ČR, v Listině základních práv a svobod a v mezinárodních smlouvách. Přijetí antidiskriminačního zákona, který zavádí nové formy diskriminace požaduje EU, jinak hrozí ČR sankce. [Více](#)

V Praze se setkali ministři vnitra tzv. Salcburského fóra

Ministři se zabývali především budoucností Schengenu, možnostmi spolupráce v oblasti silniční dopravy a návrhem Evropského paktu o migraci a azylu. Probírány byly také otázky častých kontrol Čechů po překročení hranic. Jednání se zúčastnil i náměstek chorvatského ministerstva vnitra a zástupce Evropské komise. [Více](#)

Summit v Peru

Téměř padesát státníků se zúčastnilo summitu EU, Latinské Ameriky a Karibiku v Limě. ČR na jednáních reprezentoval M. Topolánek. Hlavními tématy jednání byl boj proti chudobě a globálnímu oteplování. Bouřlivá debata pramenící z rozporného pohledu států EU a Latinské Ameriky se vedla o otázce biopaliv. Tento spor se dotýká ve velké míře ČR, která v rámci svého předsednictví v Radě EU bude hrát významnou roli při dokončování těchto jednání a dohod. [Více](#)

Francie nechce být arogantní „hlavou“ EU

Francouzský ministr zahraničí Bernard Kouchner vyloučil jakoukoliv „francouzskou aroganci“ během nadcházejícího předsednictví své země v EU a zdůraznil vůli Francie naslouchat všem členům unie. Nepůjde o prosazování našich představ, řekl na tiskové konferenci v Paříži. (ČTK 14.5.) Může tento francouzský postoj usnadnit ČR prosazování svých priorit v programu „trojky“? I když bude francouzské předsednictví moderační, nijak to nesouvisí s benevolencí národních vyjednávačů např. při projednávání reformy o společné zemědělské politice.

Tipy na publikace

Open Europe

Předsednictví v Radě EU zanedlouho převezme Francouzská republika. Priority, jaké si země vytyčila, a jejich následné naplňování ovlivní i agendu českého předsednictví. Obsahovou analýzou priorit francouzského předsednictví a možnostmi jejich realizace se zabývá studie „[French EU Presidency - What to expect?](#)“.

Ústav mezinárodních vztahů

Přestože Německo přejímalo předsednictví v době, kdy se EU podle mnoha názorů nacházela v krizi, svou agendu provedlo velmi úspěšně. Způsobem, jakým SRN vykonávala svou předsednickou roli, a doporučeními pro ČR se zabývá policy paper Vladimíra Handla „[Německé předsednictví 2007 jako inspirace pro předsednickou funkci ČR v roce 2009?](#)“.

Centre for European Reform

Tématem studie Simona Tilforda „[Will the Eurozone Crack?](#)“ je společná evropská monetární politika. Zaměřuje se na obecné podmínky fungování měnové unie a poukazuje na fakt, že eurozóna je nesplňuje. Na příkladu Itálie pak dokumentuje výrazné rozdíly mezi ekonomickým růstem a inflací členských států, které považuje za jedno z největších rizik úspěšné budoucí existence eurozóny.

Pozvánky

Konference: Visegrádská spolupráce a předsednictví ČR v Radě EU

Kdy: 5. - 6. června 2008

Kde: Ústav mezinárodních vztahů, Nerudova 3, Praha 1

Pořadatel: Ústav mezinárodních vztahů

[Program](#)

Mezinárodní konference: Regions: The Dilemmas of Integration and Competition?

Kdy: 26. - 29. května 2008

Kde: Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, Praha 3

Pořadatel: Regional Studies Association ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze

[Registrace](#)

[Program](#)

Seminář: "Bezpečnostní strategie EU a Společná bezpečnostní a obranná politika"

Kdy: 29. května 2008 od 17:30

Kde: Angelo Hotel Pratur, Radlická 1g, Praha 5

Pořadatel: CESES FSV UK a Friedrich Ebert Stiftung

[Registrace](#)

Očekávané události

Evropská komise chce účinněji bojovat proti hříšníkům energetického trhu

Podle stávající úpravy mohou národní regulátoři za protikonkurenční jednání uložit energetickým společnostem pokutu až do výše 10% jejich obrátu. Zrychlení tohoto dnes často zdoluhavého procesu je cílem nového návrhu Evropské komise. Jednání Rady ministrů o něm proběhne 6. června 2008. V případě jeho přijetí by i český Úřad na ochranu hospodářské soutěže mohl lépe trestat provinilce na našem trhu. [Více](#)

Jaká je budoucnost Evropy?

Debatou na toto téma bude 26. května zahájena „Francouzská sezóna“ v České republice pořádaná v souvislosti s francouzským a českým předsednictvím EU. Debaty se zúčastní přední politikové a intelektuálové z obou zemí, např. Karel Schwarzenberg, Bernard Kouchner a Václav Havel. [Více](#)

Vicepremiér pro evropské záležitosti se setká se svým britským protějškem

Alexandr Vondra se 19. května v Londýně setká mj. s britským ministrem pro evropské záležitosti, Jimem Murphym a osobním poradcem britského předsedy vlády, Johnem Cunliffem. Tématem jejich schůzky budou aktuální evropské otázky. [Více](#)

Newsletter vyjadřuje názory autorů. Názory vyjádřené v textu nemusí být nutně stanoviskem Asociace pro mezinárodní otázky.

Koordinátorka projektu: Ivana Jemelková Tajemnice: Lenka Ryjáčková Analýzy: Petr Hajný, Jan Husák, Sylvie Milerová, Jan Potucký, Michal Vít, Marian Zachar Komentované zprávy: Jan Husák, Sylvie Milerová, Jan Potucký Tipy na publikace: Lenka Ryjáčková, Andrea Tršová Pozvánky: Lenka Ryjáčková, Andrea Tršová Očekávané události: Sylvie Milerová Korektury: Lenka Ryjáčková (koordinátorka), Andrea Tršová, Vít Michal Odborná editace: Ivana Jemelková Grafický návrh: Side2 Sazba: Josef Vomáčka Kontakt na redakci: newsletter.ep@amo.cz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Žitná 27, 110 00 Praha 1 Tel./Fax: +420 224 813 460 E-mail: info@amo.cz / www.amo.cz

© Asociace pro mezinárodní otázky 2008
